



23.12.2024

Literaturoznawstwo

Ziemie słów. Szkice o poezji wspólnotowej

Autor/Redaktor: Zbigniew Chojnowski

Wydawnictwo: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Praca dotyczy XX wieku oraz czasów najnowszych. Każdy rozdział stanowi „studium przypadku” jedynej w swoim rodzaju odmiany poezji wspólnotowej.

Autor koncentruje się na toposach. Ze szczególną uwagą analizuje te, dzięki którym powstają i umacniają się wielokierunkowe relacje pomiędzy ludźmi, a niekiedy także pomiędzy człowiekiem i światem przyrody. Tytułowe „ziemie słów” wskazują na źródła komunikacji poetyckiej. Należą do nich miejsca dzieciństwa, Kościół katolicki, śródziemnomorski krąg cywilizacyjny, dzieła literackie, Biblia i Ziemia Święta, natura, krajobrazy rustykalne i zurbanizowane, etyka, kultura i historia narodowa, powojenne dzieje Polaków, etos poety, kraj emigracji, przestrzeń lokalna, losy rodziny i sąsiadów, wyznawane wartości, a wreszcie kompleks doświadczeń egzystencjalnych przeżywanych mężnie z perspektywy człowieka starego.

Monografia, eksplorując twórczość bardzo różnych poetów: Kazimiery Iłakowiczówny, Jarosława Iwaszkiewicza, Wojciecha Bąka, Mariana Hemara, Karola Wojtyły, Tadeusza Nowaka, Marianny Bocian, Marii Józefackiej, Kazimierza Nowosielskiego, Jana Leończuka, Grażyny Zambrzyckiej, Piotra Szewca, Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego, Krzysztofa Koehlera, Andrzeja Strumiły, Zbigniewa Jankowskiego, eksponuje wspólnotowość jako odwieczną ideę poezji.

Autor opiera swoje rozważania na przekonaniu, że wyjątkowość poety i jego indywidualne artystyczne poszukiwania w ostatecznym rozrachunku służą wartościotwórczym więzom między ludźmi w porządku psychicznym i duchowym, synchronicznym i diachronicznym, lokalnym i globalnym, pokoleniowym i ponadpokoleniowym, etnicznym i ogólnoludzkim. Praca nad sensownym, aksjologicznie wiarygodnym byciem we wspólnocie, nazywanej związkami osób, rodziną, grupą, społecznością, społeczeństwem, narodem, kontynentem, kościołem, ludzkością, jest jednym z podstawowych celów poety i poezji. Naruszanie lub niszczenie któregoś ze spiralnie układających się kręgów powiązań multiplikuje podziały i eskaluje konflikty. Książka pośrednio podejmuje

hölderlinowsko-heideggerowski problemat: „To jednak co trwa, ustanowione jest przez poetów”.

Rok publikacji: 2024

Strony: 243

Słowa kluczowe: literaturoznawstwo, wspólnotowość;, poezja współczesna, relacje międzyludzkie, topos